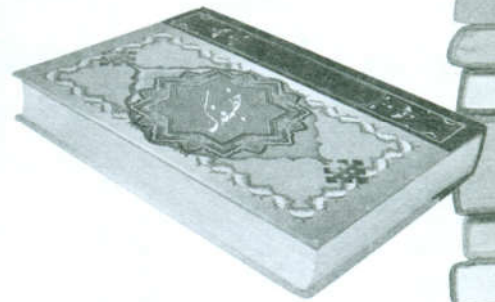

«پس از رحلت رسول اکرم ﷺ دو حادثه مهم و سرنوشت‌ساز به وقوع پیوست که تمامی حوادث بعد از آن را تحت‌تاثیر قرار داد. این دو حادثه یکی تشکیل سقیفه و غصب خلافت مسلمین و دیگری غصب «فدک» یعنی قطعه زمین اهدایی پیغمبر گرامی اسلام ﷺ به خترش حضرت زهراؓ بود. پس از مدت بسیار کوتاهی از این دو رویداد و بعد از چند بار پیگیری برای باز پس گرفتن فدک و بی‌نتیجه بودن آن، حضرت زهراؓ در مسجد النبی حاضر شد و خطابه‌ای ایراد کرد که از آن پس به خطبه فدک معروف شد. این خطبه نه تنها مسائل فدک را به خوبی و حق اهل بیت در آن را به روشنی اثبات می‌کند، بلکه مشتمل بر مضامین بلند در معارف اعتقادی است.»

سطرهای بالا بخش نخست مقدمه کتاب «خطبه فدک» می‌باشد. کتابی که حاصل هفده سخنرانی مرحوم آیت‌الله حاج آقا مجتبی تهرانی در سال ۱۳۷۴ در بیان و شرح خطبه حضرت زهراؓ در مسجد النبی است. در صفحات ابتدایی کتاب سند خطبه فدک مورد بررسی قرار گرفته و نکته مهم آن، منحصر به تشیع نبودن سند خطبه

است. آنچنان که در این باره عبارتی از «ابن ابی‌الحدید» آمده است که می‌گوید: «من این خطبه را از طریق عامه نقل می‌کنم و به منابع شیعی آن کار ندارم.»

«خطبه فدک» از سه فصل تشکیل شده است؛ «سخنرانی حضرت» نخستین فصل کتاب است که شش بخش را در برمی‌گیرد. بخش اول مقدمات ایراد خطبه است که درباره حضور حضرت فاطمهؓ در مسجد است. بخش دوم آغاز سخنان ایشان با حمد و ثنای خداوند و شکر نعمت‌هاست و بخش سوم، مخاطب قرار دادن حاضران در مسجد است. اعتراض به غصب خلافت چهارمین بخش است که حضرت در آن به ظهور نفاق پس از رحلت پیامبر ﷺ تا سرپیچی از فرمان و اقدام علیه اهل بیت او و صبر آنان اشاره می‌کند. بخش بعدی سخنرانی حضرت دادخواهی درباره فدک است و بخش ششم و پایانی فصل اول، اعتراض به سکوت دیگران است و به سخن حضرت با انصار و اتمام حجت با آنان و عاقبت کارشان می‌پردازد.

«محاجه حضرت با ابوبکر» فصل دوم کتاب است و در چهار بخش آن به ترتیب فرافکنی‌های ابوبکر (برای عوام‌فریبی، توجیه غصب فدک با روایت جعلی و ظاهرسازی و فرار از بحث اصلی) پاسخ حضرت زهراؓ، سخن مجدد ابوبکر و سخن پایانی حضرت می‌باشد. فصل پایانی کتاب نیز به بازگشت حضرت زهراؓ به خانه اختصاص دارد و به سخنان حضرت زهراؓ با امیرالمؤمنین (علیه السلام) و تسلی حضرت امیر به همسرش می‌پردازد. مرحوم آیت الله حاج آقا مجتبی تهرانی در

بحث خود پیرامون خطبه‌ی فدک، ابتدا عبارت اصلی به زبان عربی را می‌آورد و سپس با زبانی شیوا و روان به ترجمه عبارت می‌پردازد و پس از آن شرح و تفسیر جامع آن را می‌آورد. نکاتی که ایشان بیان کرده‌اند بسیار موشکافانه است که تمام عوامل را در آن لحاظ کرده و راز و رمزهای زیادی را برای خواننده رمزگشایی می‌کند و این نکات می‌تواند اطلاعاتی از تاریخ آن دوره و درس‌هایی از ولایت به خواننده ارائه کند.

موسسه فرهنگی پژوهشی مصباح الهدی کتاب «خطبه فدک» را در ۱۸۴ صفحه رقعی منتشر کرده است. از زیبایی‌های این کتاب نوع منحصر به فرد جلد و گرافیک آن است. جلد این کتاب به صورتی طراحی شده است که همچون یک سند منگوله‌دار می‌باشد. این کتاب نخستین بار در سال ۱۳۹۰ به بازار نشر عرضه شده است برای آن می‌بایست ۹۸۰۰ تومان هزینه کرد. در صفحه ۱۰۰ کتاب می‌خوانیم:

«کسی که غیر از اسلام دینی را انتخاب کند هیچ وقت آن دین از او پذیرفته نمی‌شود و در آخرت هم از زیانکاران است. استدلال حضرت چنین است که شما از احکام قرآن تخلف کردید و شرایطی که در قرآن برای رهبری امامت الهی مطرح شده نادیده گرفتید و احکام ظاهره قرآن را کنار گذاشتید پس شما قرآن را کنار گذاشتید؛ وقتی هم که قرآن کنار رفت دیگر اسلامی هم باقی نمی‌ماند. پس اگر علی (علیه السلام) را کنار گذاشتید در واقع اسلام را کنار گذاشته‌اید.»

**معرفی
کتاب**

محمد غفاری

خطبه فدک